

MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

DOZ-OAiK-6700/558/11 [AR-05/05]

JRZĄD MIEJSKI W CZAPLINKU

WPŁYNĘŁO
13.02.12 data wpływu
podpis
liczba załączników
zarejestrowano pod poz.
przekazano

P. G. G. G.
P. F. Nowak

Warszawa, dnia 30 STY. 2012

Decyzja

Po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Borchynie z dnia 3.04.2011 r. (data wpływu: 4.05.2011 r.), o skreślenie z rejestru zabytków kościoła w Machlinach, gmina Czaplinek, powiat Drawsko Pomorskie, woj. zachodniopomorskie, pod wezwaniem Chrystusa Króla, wpisanego do tego rejestru pod numerem 348, decyzją Głównego Konserwatora Zabytków Województwa Koszalińskiego z dnia 28.08.1961 r., wraz z otoczeniem (stare drzewa na cmentarzu kościelnym, dzwonnica) – działając na podstawie art. 7 pkt 1, art. 13 ust. 1, 5, i 6 oraz art. 89 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, ze zm.) oraz art. 18 pkt 1 i art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego

orzekam:

- skreślić z rejestru zabytków kościoł w Machlinach pod wezwaniem Chrystusa Króla wraz z otoczeniem, wpisany do tego rejestru pod numerem 348, decyzją Głównego Konserwatora Zabytków Województwa Koszalińskiego z dnia 28.08.1961 r.

Uzasadnienie:

Główny Konserwator Zabytków w Koszalinie, decyzją z dnia 28.08.1967 r. wpisał do rejestru zabytków pod numerem 348: kościół filialny w Machlinach pow. Wałcz wraz z otoczeniem (stare drzewa na cmentarzu kościelnym, dzwonnica). Jak wynika ze sporządzonej w dniu 15.12.1959 r. i uzupełnianej w latach następnych Karty Ewidencyjnej zabytku z zamieszczonymi w niej fotografiami, była to pierwotnie prostej konstrukcji świątynia ewangelicka, wzniesiona na planie prostokąta o ścianie frontowej murowanej w cegle, pozostałych wykonanych w konstrukcji ryglowej z ceglanym wypełnieniem, przykryta stromym dachem dwuspadowym. Budynek świątyni datowano na II połowę XVIII wieku. Obok świątyni znajdowała się niewielka, prawdopodobnie drewniana dzwonnica. Teren posesji, na której stał kościół, był jednocześnie cmentarzem z rosnącymi na nim dorodnymi drzewami. Następnie w Karcie Ewidencyjnej odnotowano w pozbawionej daty

notatce „brak obok kościoła na cmentarzu dzwonnicy z zabytkowym dzwonem – (XVII w.)”. Ponadto w roku 1963 stan zachowania kościoła oceniano, jako dobry.

Jak wynika z całości zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, pod koniec lat 60. XX wieku ściany świątyni, ze względu na zły stan techniczny, rozebrano w ich miejsce stawiając nowe. Według informacji zawartej w „protokole z oględzin kościoła filialnego Chrystusa Króla w Machlinach, gm. Czaplinek”, przeprowadzonych w dniu 30.06.2009 r., *niewielki fragment drewnianej konstrukcji szkieletowej, obecnie obmurowany i otynkowany, zachował się jedynie w ścianie wschodniej*. Dach i stropy wykonano w całości z nowego materiału, nie zachowując pierwotnych kątów nachylenia połaci dachowej. W dniu 15.11.1970 r. nowy kościół został na ponownie poświęcony. Jak wynika z ww. protokołu, *z dawnego zabytkowego kościoła zachował się jedynie kamienny fundament i cokół oraz ceglana posadzka we wnętrzu zalana posadzką betonową*.

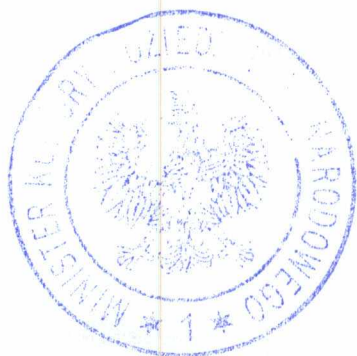
Ponadto, jak wynika z „Opinii konserwatorskiej dotyczącej Kościoła w Machlinach” Kierownika Delegatury w Koszalinie Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków oraz materiału ilustracyjnego znajdującego się w aktach sprawy, całkowitemu przekształceniu uległo otoczenie świątyni. Dzwonnica została rozebrana. Drzewa w większości wycięto, a cmentarz uległ zatarciu, nie zachowały się żadne nagrobki ani układ kwater. Posesja jest obecnie porośnięta trawnikiem. Relikty dawnego zadrzewienia zachowały się w okolicy dawnej furty wejściowej i południowo-zachodniego ogrodzenia.

Stosownie do przepisu art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytek wpisany do rejestru zabytków, który uległ zniszczeniu powodującym utratę jego wartości historycznej, artystycznej lub naukowej albo którego wartość będąca podstawą wydania decyzji o wpisie do rejestru nie została potwierdzona w nowych ustaleniach naukowych, zostaje skreślony z tego rejestru.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego, w tym w szczególności dokumentacji fotograficznej, protokołu oględzin z dnia 30.06.2009 r. i „Opinii konserwatorskiej dotyczącej Kościoła w Machlinach” wynika, że kościół w Machlinach wraz z otoczeniem uległ nieodwracalnym przekształceniom, które pozbawiły go pierwotnych wartości artystycznych i historycznych. W wyniku przemurowania ścian, oraz wykonania dysharmonizującej z pierwotną bryłą dobudowy, wpisany do rejestru zabytków budynek świątyni przestał istnieć a obecnie stojący na jego miejscu pozbawiony jest wszelkich wartości artystycznych. Rozbiórce uległa dzwonnica. Wycięto większość wiekowych drzew rosnących na terenie dawnego cmentarza. Sam cmentarz, podobnie jak świątynia, uległ faktycznej likwidacji, gdyż nagrobki i układ kwater przestały istnieć, a teren został przekształcony w rozległy trawnik. Przemurując i rozbudowując budynek kościoła, dokonując wycinki większości drzew, rozbiórki dzwonnicy i zniszczenia naziemnych pozostałości po cmentarzu dokonano zniszczenia pierwotnego założenia zabytkowego tworzonego przez kościół wraz z otoczeniem, wpisany do rejestru pod numerem 348, w stopniu powodującym utratę jego wartości historycznej, artystycznej lub naukowej. Zachodzi zatem przesłanka wynikająca z art. 13 ust. 1 ww. ustawy, wskazująca na zasadność skreślenia wskazanego w decyzji z dnia 28.08.1961 r. obiektu z rejestru zabytków.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w rozstrzygnięciu.

Strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do mnie z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji (na adres: ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa), stosownie do przepisu art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.

MINISTERSTWA KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
SEKRETARZ STANU
GENERALNY
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Piotr Zuchowicki

Otrzymują:

1. Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Borczynie,
78-553 Borczyno
2. Zachodniopomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków, ul. Kuśnierska 14a, 70-536 Szczecin
3. a/a

Do wiadomości:

- ④ Burmistrz Gminy Czaplinek, ul Rynek 6, 78-550 Czaplinek
5. Narodowy Instytut Dziedzictwa, ul. Szwoleżerów 9, 00-464 Warszawa

